

Kleuren rode sla types mooier met diffuus glas?

25/02/2021

Proefperiode: lente en herfst 2020

Proef uitgevoerd door: Proefstation voor de Groenteteelt, België

Interreg

Vlaanderen-Nederland
Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

Vlaanderen
is ondernemen

**Provincie
Antwerpen**

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

provincie limburg
gesubsidieerd door de Provincie Limburg

Flanders
State of the Art

Titel	Kleuren rode sla types mooier rood met diffuus glas ?
Proefperiode	De lente teelt liep van 18/03/2020 tot 02/06/2020 (zaai tot oogst) De herfst teelt liep van 22/09/2020 tot 02/12/2020 (zaai tot oogst)
Contactgegevens	Proefstation voor de Groenteteelt Duffelsesteenweg 101, 2860 Sint-Katelijne-Waver (België) Onderzoeker sla MGS: Thibault De Moor thibault.de.moor@proefstation.be
Project	Dit onderzoek vond plaats binnen het project GLITCH. GLITCH zet in op de ontwikkeling van innovatieve energie-efficiënte en klimaatneutrale teelttechnieken en -systemen in de glastuinbouw. https://glitch-innovatie.eu/
Steunvermelding	Dit onderzoek wordt enerzijds mogelijk gemaakt met de steun van het Interreg V programma Vlaanderen-Nederland, het grensoverschrijdend samenwerkingsprogramma met financiële steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling. Anderzijds wordt het project ondersteund vanuit het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO), de Provincie Antwerpen, Het Vlaams Kabinet Omgeving, Natuur en landbouw, de provincie Limburg (NL) en het Nederlands Ministerie van Economische zaken.

1. Samenvatting / Abstract

Hydrocultuur sla is een groeiende teelt. Als telers een nieuwe serre bouwen stelt zich steeds de vraag van het glastype. Telers moeten kiezen tussen helder en diffuus glas. Diffuus glas zorgt voor verstrooiing van het licht, wat tot een diepere inkleuring zou zorgen. Dit hebben we in deze proef waar we 12 rassen hebben getest niet gezien. Uit deze proef kunnen we telers wel adviseren om in de lente Rouxaï te blijven zaaien. In de herfst is Xodos een interessante nieuwkomer.

Rode eikenbladsla en Lollo rossa scoren gelijkaardig wanneer ze worden geteeld onder helder glas of diffuus glas. In de lente scoorde het ras Rouxaï beter dan Romaï. Camarde is een nieuwkomer die goed scoorde, maar een bleke kleur heeft. Xodos scoorde iets lager in gewicht dan Xem, maar de kropeigenschappen waren zeer goed.

Interreg

Vlaanderen-Nederland
Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

Vlaanderen
is ondernemen

Provincie
Antwerpen

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

provincie limburg
gesubsidieerd door de Provincie Limburg

Flanders
State of the Art

2. Inhoudstafel

1. Samenvatting / Abstract	3
3. Inleiding	5
4. Proefopzet	5
4.1 Proefbeschrijving	5
4.2 Beoordelingen	6
5. Resultaten en bespreking	8
5.1.1. Glas type.....	8
5.1.2. Rassen	11
6. Discussie.....	Error! Bookmark not defined.
7. Conclusies	15

3. Inleiding

Rode slatypes kleuren rood door de vorming van anthocyanen. UV-B-licht heeft een heel grote invloed op de vorming van deze anthocyanen. Daarom wordt bij de bouw van een nieuwe serre voor alternatieve slasoorten op hydrocultuur gekozen voor low-iron glas met een hogere UV-B-doorlaatbaarheid. Telers kunnen daarnaast ook kiezen tussen helder en diffuus glas. Bij diffuus glas moet men een keuze maken tussen glassoorten met een verschillende haze-factor, variërend van bijvoorbeeld 3 tot 40%. Diffuus glas zorgt voor meer verstrooiing van het licht waardoor het licht dieper in het gewas doordringt. De keuze tussen helder of diffuus glas heeft heel weinig invloed op de UV-B-doorlaatbaarheid.

In de nieuwbouwafdeling van het proefstation werd gekeken of deze verstrooiing van het licht onder diffuus glas kan zorgen voor een betere roodverkleuring bij rode slatypes ten opzichte van helder glas. Mogelijk kunnen de hartbladeren meer rood verkleuren door een betere verstrooiing van het licht.

4. Proefopzet

4.1 Proefbeschrijving

In deze proef hebben we 12 rassen vergeleken onder zowel helder glas (Saint-Gobain Cultilène, Albarino, zero crystal plus) als diffuus glas (Saint-Gobain Cultilène, Albarino, low haze 20%). Beide glassoorten zijn voorzien van een dubbele anti-reflectiecoating. De UV-B-doorlaatbaarheid van het helder glas, gemeten bij 315 nm bedraagt 22,2% en voor diffuus glas is dat 21,3%.

De rassen werden telkens in vier herhaling geplant onder helder (Saint-Gobain cultilène zero crystal, 2 AR) en diffuus (Saint-Gobain cultilène low haze (20%), 2 AR) glas. Dit op twee aparte MGS systemen die naast elkaar zijn. Beide glastypes bevinden zich in één serre, het glas wordt doorgetrokken van het dak naar de zijgevel. Onder beide glastypes is de voeding en watergift hetzelfde. De belichting, HPS, is ook gelijk.

Tabel 1 tijdschema proef

Proef	Rode eik lente	Lollo rossa lente	Rode eik herfst
Zaai	18/03/2020	27/03/2020	22/09/2020
Tray	8/04/2020	16/04/2020	8/10/2020
Goot	15/04/2021	21/04/2021	28/10/2020
Oogst	20/05/2020	2/06/2020	2/12/2020
Extra meting			15/12/2021

4.2 Beoordelingen

Verskillende parameters werden gemeten of gewogen aan andere parameters hebben we een score gegeven. De volgende parameters werden geëvalueerd:

- Kleur (score 0-9)
  - o Een lage score betekend een wijnrode kleur en een hoge score een bruinrode kleur. Hoe dichter de score bij 5, hoe doffer minder gekleurd.
- Inkleuring (score 0-9)
  - o Een lage score betekend dat de inkleuring heel ondiep is, dat het blad dus voornamelijk groen is.
- Droogrand (score 0-9)
  - o Een lage score betekend veel droogrand en een hoge score weinig droogrand. Onder een score van 6 wordt de sla niet meer als kwalitatief beschouwd (Flandria kwaliteit). Bij een score van 9 is er geen droogrand.
- Rand (score 0-9)
  - o Een lage score betekend veel rand en een hoge score weinig rand. Onder een score van 6 wordt de sla niet meer als kwalitatief beschouwd (Flandria kwaliteit).
- Geel blad (score 0-9)
  - o Een lage score betekend veel geel blad en een hoge score weinig geel blad. Onder een score van 6 wordt de sla niet meer als kwalitatief beschouwd (Flandria kwaliteit).
- Geel blad (score 0-9)
  - o Een lage score betekend veel geel blad en een hoge score weinig geel blad. Onder een score van 6 wordt de sla niet meer als kwalitatief beschouwd (Flandria kwaliteit).
- Bremia (score 0-9)
  - o Een lage score betekend veel bremia en een hoge score weinig bremia. Onder een score van 6 wordt de sla niet meer als kwalitatief beschouwd (Flandria kwaliteit). Bij een score van 9 is er bremia.
- Smet (score 0-9)
  - o Een lage score betekend veel smet en een hoge score weinig smet. Onder een score van 6 wordt de sla niet meer als kwalitatief beschouwd (Flandria kwaliteit).
- Glazigheid (score 0-9)
  - o Een lage score betekend veel glazigheid en een hoge score weinig glazigheid. Onder een score van 6 wordt de sla niet meer als kwalitatief beschouwd (Flandria kwaliteit). Bij een score van 9 is er geen glazigheid.
- Wortel ontwikkeling
  - o Een lage score betekend weinig wortels en een hoge score veel wortels.
- Wortel gezondheid
  - o Een lage score betekend zieke wortels en een hoge score gezonde wortels.

GLITCH

- Broek graterigheid (score 0-9)
  - o Een lage score betekend een broek met veel gaten en een hoge score een broek waarvan de bladen mooi gesloten zijn.
- Broek vorm (score 0-9)
  - o Een lage score betekend een puntige broek en een hoge score een geschouderde broek. Bij een score van 5 is de broek vlak.
- Zijscheuten (score 0-9)
  - o Een lage score betekend veel zijscheuten en een hoge score weinig zijscheuten. Onder een score van 6 wordt de sla niet meer als kwalitatief beschouwd (Flandria kwaliteit). Bij een score van 9 zijn er geen zijscheuten.
- Bakvulling (score 0-9)
  - o Een lage score betekend een lage bakvulling en een hoge score een hoge bakvulling. Onder een score van 6 wordt de sla niet meer als kwalitatief beschouwd (Flandria kwaliteit).
- Oogstgemak (score 0-9)
  - o Een lage score betekend een moeilijk te oogsten gewas en een hoge score een gemakkelijk te oogsten gewas. Dit kan gelinkt zijn aan bijvoorbeeld geel blad dat moet worden weggehaald of een pit die hard is om te snijden.
- Uniformiteit (score 0-9)
  - o Een lage score betekend een lage uniformiteit en een hoge score een hoge uniformiteit. Onder een score van 6 wordt de sla niet meer als kwalitatief beschouwd (Flandria kwaliteit).
- Veldvulling (score 0-9)
  - o Een lage score betekend een lage veldvulling, met veel ruimte tussen de slakroppen en een hoge score een hoge veldvulling. Onder een score van 6 wordt de sla niet meer als kwalitatief beschouwd (Flandria kwaliteit).
- Kropluiging (score 0-9)
  - o Een lage score betekend een losse krop en een hoge score een compacte krop.
- Kropluiging (score 0-9)
  - o Een lage score betekend een holle krop en een hoge score een gevulde krop.
- Bladkrul (score 0-9)
  - o Een lage score betekend een groffe krul en een hoge score een fijne krul.
- Kropgewicht (g)
  - o Het ongekuist gewicht van de krop
- Snijvlak (mm)
  - o De diameter van de pit
- Krophoogte (cm)
  - o De hoogte van de krop, gemeten van het snijvlak tot het hoogste punt van de krop
- Pitlengte (cm)
  - o De hoogte van de pit, gemeten van het snijvlak tot het hoogste punt van de krop

Interreg

Vlaanderen-Nederland
Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

Vlaanderen
is ondernemen

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

provincie limburg
gesubsidieerd door de Provincie Limburg

Flanders
State of the Art

5. Resultaten en bespreking

5.1.1. Glas type

Tabel 2 Resultaten van de beoordelingen

		Lollo rossa lente		Rode eik lente		Rode eik herfst	
		Diffuus	Helder	Diffuus	Helder	Diffuus	Helder
kleur (1=wijnrood,9=bruinrood)	Gemiddelde	5,5	5,5	5,7	5,7	6,4	6,3
	Sd	2,4	2,3	2,4	2,4	2,7	2,5
	p waarde	0,95		0,97		0,54	
Inkleuring (1=ondiep,9=diep)	Gemiddelde	4,1	4,2	5,6	5,6	7,1	7,1
	Sd	0,7	0,7	1,2	1,1	0,6	0,6
	p waarde	0,7		1,0			
droogrand (1=veel,9=geen)	Gemiddelde	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
	Sd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	p waarde						
gewoon rand (1=veel,9=geen)	Gemiddelde	7,4	7,3	8,6	8,6	8,7	8,1
	Sd	1,2	0,9	0,8	0,7	0,3	1,6
	p waarde	0,92		0,72		1,00	
geel blad (1=veel,9=geen)	Gemiddelde	6,3	6,8	7,4	7,1	8,0	8,0
	Sd	1,9	0,6	0,5	0,7	1,0	0,8
	p waarde	0,36		0,18		0,89	
breミア (1=veel,9=geen)	Gemiddelde	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
	Sd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	p waarde						
smet (1=veel,9=geen)	Gemiddelde	7,9	8,3	7,8	8,0	8,8	8,8
	Sd	1,1	0,9	0,5	0,5	0,3	0,3
	p waarde	0,23		0,20		0,70	
glazigheid krop (1=veel,9= geen)	Gemiddelde	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
	Sd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	p waarde						

Tabel 3 Resultaten van de beoordelingen

		Lollo rossa lente		Rode eik lente		Rode eik herfst	
		Diffuus	Helder	Diffuus	Helder	Diffuus	Helder
wortel ontwikkeling (1=geen wortels,9=veel wortels)	Gemiddelde	8,2	8,4	7,5	7,8		
	Sd	0,4	0,2	0,7	0,3		
	p waarde	0,31		0,04			
wortel gezondheid (1=ziek,9=gezond)	Gemiddelde	7,6	7,8	8,2	8,2		
	Sd	0,4	0,3	0,3	0,4		
	p waarde	0,20		0,83			
broek graterig (1=open,9=gesloten)	Gemiddelde	6,0	6,1	6,4	6,2	4,1	3,8
	Sd	1,2	1,1	0,6	0,8	1,0	1,1
	p waarde	0,79		0,38		0,68	
broekvorm (1=puntig,9=geschouderd)	Gemiddelde	4,3	4,1	4,7	4,7	4,3	4,3
	Sd	0,8	0,8	0,2	0,3	0,3	0,3
	p waarde	0,40		0,85			
zijscheuten (1=veel,9=geen)	Gemiddelde	8,4	8,5	8,9	8,9	9,0	9,0
	Sd	0,2	0,1	0,3	0,2	0,1	0,0
	p waarde	0,10		0,98		0,36	
bakvulling (1=slecht, 9=goed)	Gemiddelde	7,7	8,0	8,6	8,5	7,0	6,8
	Sd	1,7	1,3	0,5	0,5	1,2	0,8
	p waarde	0,78		0,77		0,23	
oogstgemak (1=moeilijk,9=gemakkelijk)	Gemiddelde	7,9	8,0	8,0	7,9	7,3	7,0
	Sd	0,3	0,3	0,4	0,2	0,6	0,4
	p waarde	0,37		0,45		0,06	
uniformiteit (1=heterog,,9=uniform)	Gemiddelde	6,6	7,1	7,8	7,5	7,6	7,4
	Sd	1,2	1,0	0,8	0,8	0,8	0,8
	p waarde	0,32		0,24		0,44	

Tabel 4 Resultaten van de beoordelingen

		Lollo rossa lente		Rode eik lente		Rode eik herfst	
		Diffuus	Helder	Diffuus	Helder	Diffuus	Helder
veldvulling (1=slecht,9 = goed)	Gemiddelde	7,9	7,7	8,6	8,5	7,0	7,1
	Sd	1,3	1,1	0,8	0,8	0,7	0,6
	p waarde	0,65		0,42		0,76	
kropsluiting (1=los, 9=compact)	Gemiddelde	6,3	6,1	6,0	6,1	6,5	6,5
	Sd	0,8	1,1	1,6	1,7	0,7	0,7
	p waarde	0,79		0,81			
kropvulling (1=hol,9=gevuld)	Gemiddelde	4,8	5,0	5,0	4,9	4,7	4,6
	Sd	0,6	0,8	1,1	1,0	0,8	0,8
	p waarde	0,52		0,72		0,90	
bladkrul (1=grof, 9=fijn)	Gemiddelde	5,5	5,5				
	Sd	2,4	2,4				
	p waarde						
gewicht (g)	Gemiddelde	358	362	335	337	168	173
	Sd	84	75	68	68	15	18
	p waarde	0,82		0,92		0,10	
snijvlak (mm)	Gemiddelde	19	19	22	22	13	14
	Sd	3	3	2	3	2	2
	p waarde	0,66		0,50		0,22	
krophoogte (mm)	Gemiddelde	206	208	173	173	173	172
	Sd	62	62	26	26	20	25
	p waarde	0,92		0,93		0,92	
pitlengte (mm)	Gemiddelde	67	68	49	47	27	29
	Sd	27	29	12	11	6	7
	p waarde	0,93		0,56		0,36	

De kleurintensiteit en inkleuring waren niet zichtbaar verschillend onder de twee glastypes. Op de 24 beoordeelde parameters en drie proeven was er enkel één verschil tussen diffuus en helder glas. Onder helder glas had de rode eikenbladsla in de lente namelijk iets meer wortels dan onder diffuus glas. Het verschil tussen beide was significant, maar heel klein. De twee glassoorten worden momenteel ook in een belichtingsproef vergeleken met kropsla, rode eikenbladsla, lollo rossa en lollo bionda. De resultaten hiervan zullen in een volgend artikel worden gepubliceerd.

Interreg

Vlaanderen-Nederland
Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

Vlaanderen
is ondernemen

Provincie
Antwerpen

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

provincie limburg
gesubsidieerd door de Provincie Limburg

Flanders
State of the Art

5.1.2. Rassen

Tabel 5 Resultaten van de beoordelingen

		Lollo rossa lente				Rode eik lente					Rode eik herfst			
		Br2034	Br2062	Anselo	Satine	Camarde	Romaï	Rouxai	Xem	Ysarde	Xodos	Xem	Saturdaï	Ozwald
kleur (1=wijnrood, 9=bruinrood)	Gemiddelde	7,1	2,0	6,2	2,7	5,0	1,7	1,9	8,1	4,9	7,9	7,9	2,1	7,4
	Sd	0,2	0,0	1,0	0,3	0,0	0,3	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,4
	abc	a	c	ab	bc	a	c	bc	a	ab	a	a	b	ab
inkleurig (1=ondiep,9=diep)	Gemiddelde	5,0	3,7	3,8	4,2	4,0	5,9	5,9	6,6	5,3	7,3	6,9	7,8	6,3
	Sd	0,0	0,5	0,4	0,4	0,0	0,9	1,1	0,6	0,7	0,3	0,4	0,3	0,3
	abc	a	b	b	ab	b	a	a	a	ab	ab	bc	a	c
droogrand (1=veel,9=geen)	Gemiddelde	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
	Sd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	abc													
gewoon rand (1=veel,9=geen)	Gemiddelde	8,3	8,1	6,1	7,0	8,6	9,0	9,0	7,8	8,4	8,9	8,8	8,9	7,1
	Sd	0,5	0,6	0,6	0,5	0,5	0,0	0,0	0,9	0,7	0,2	0,4	0,2	1,7
	abc	a	a	c	b	ab	a	a	b	ab	a	a	a	b
geel blad (1=veel,9=geen)	Gemiddelde	7,0	6,7	6,5	5,9	6,9	7,5	6,8	7,4	7,4	8,4	8,6	6,7	8,4
	Sd	0,7	0,3	0,6	2,8	0,7	0,4	0,5	0,7	0,3	0,2	0,2	0,6	0,2
	abc	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	b	a
bremia (1=veel,9=geen)	Gemiddelde	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
	Sd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	abc													
smet (1=veel,9=geen)	Gemiddelde	6,5	8,8	8,5	8,5	8,1	8,3	7,9	7,3	7,9	8,8	8,8	8,8	8,8
	Sd	0,5	0,3	0,5	0,3	0,2	0,3	0,4	0,5	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
	abc	b	a	a	a	a	a	ab	b	ab	a	a	a	a
glazigheid krop (1=veel,9= geen)	Gemiddelde	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
	Sd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	abc													

Tabel 6 Resultaten van de beoordelingen

		Lollo rossa lente				Rode eik lente					Rode eik herfst			
		Br2034	Br2062	Anselo	Satine	Camarde	Romaï	Rouxai	Xem	Ysarde	Xodos	Xem	Saturdaï	Ozwald
wortel ontwikkeling (1=geen wortels, 9=veel wortels)	Gemiddelde	8,5	8,2	8,3	8,3	7,8	7,6	7,3	7,6	7,9				
	Sd	0,0	0,5	0,3	0,3	0,3	0,2	1,0	0,3	0,3				
	abc	a	a	a	a	a	a	a	a	a				
wortel gezondheid (1=ziek,9=gezond)	Gemiddelde	7,7	7,8	7,8	7,8	8,1	8,3	8,1	8,4	8,1				
	Sd	0,4	0,4	0,4	0,4	0,44	0,38	0,42	0,23	0,23				
	abc	a	a	a	a	a	a	a	a	a				
broek graterig (1=open, 9=gesloten)	Gemiddelde	7,4	4,9	5,8	6,0	5,8	6,3	6,4	7,1	5,9	4,0	5,3	3,5	3,0
	Sd	0,2	0,9	0,6	0,7	0,5	0,4	0,7	0,2	0,8	0,6	0,6	0,6	0,6
	abc	a	b	b	ab	b	b	ab	a	b	b	a	bc	c
broekvorm (1=puntig, 9=geschouderd)	Gemiddelde	5,4	4,1	3,5	3,9	4,8	4,4	4,5	5,0	4,6	4,4	4,5	4,1	4,0
	Sd	0,2	0,2	0,5	0,4	0,3	0,2	0,0	0,0	0,2	0,2	0,0	0,2	0,0
	abc	a	ab	b	b	ab	c	bc	a	bc	a	a	b	b
zijscheuten (1=veel,9=geen)	Gemiddelde	8,6	8,4	8,4	8,5	9,0	9,0	9,0	8,6	9,0	9,0	9,0	9,0	8,9
	Sd	0,2	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
	abc	a	a	a	a	a	a	a	b	a	a	a	a	a
bakvulling (1=slecht, 9=goed)	Gemiddelde	7,2	6,1	9,0	9,0	9,0	8,3	8,5	8,1	8,8	7,3	7,1	7,4	5,9
	Sd	1,3	1,2	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5	0,2	0,5	0,5	0,7	0,5	1,4
	abc	b	b	a	a	a	b	ab	b	ab	a	a	a	a
oogstgemak (1=moeilijk, 9=gemakkelijk)	Gemiddelde	8,1	8,0	7,6	8,0	8,0	8,1	8,1	7,7	7,9	6,7	7,3	7,3	7,3
	Sd	0,2	0,0	0,5	0,0	0,0	0,4	0,4	0,5	0,2	0,8	0,3	0,5	0,3
	abc	a	ab	b	ab	a	a	a	a	a	a	a	a	a
uniformiteit (1=heterog, 9=uniform)	Gemiddelde	7,5	7,2	7,2	5,5	7,9	7,5	7,9	7,1	7,6	7,3	7,4	8,4	6,9
	Sd	0,6	0,8	1,0	1,1	0,6	1,1	0,6	0,4	0,9	0,6	0,4	0,7	0,5
	abc	a	ab	ab	b	a	a	a	a	a	b	ab	a	b

Tabel 7 Resultaten van de beoordelingen

		Lollo rossa lente				Rode eik lente					Rode eik herfst			
		Br2034	Br2062	Anselo	Satine	Camarde	Romaï	Rouxai	Xem	Ysarde	Xodos	Xem	Saturdai	Ozwald
veldvulling (1=slecht,9 = goed)	Gemiddelde	6,0	8,3	9,0	7,8	9,0	8,8	8,9	7,0	9,0	6,8	7,1	8,0	6,4
	Sd	0,0	0,5	0,0	0,3	0,0	0,5	0,4	0,0	0,0	0,4	0,2	0,0	0,4
	abc	b	a	a	ab	a	a	a	b	a	b	ab	a	b
kropsluiting (1=los, 9=compact)	Gemiddelde	5,2	6,9	6,0	6,7	7,0	6,1	7,3	3,0	6,6	6,3	6,8	5,9	7,3
	Sd	1,0	0,2	0,6	0,5	0,0	0,4	0,5	0,0	0,5	0,7	0,3	0,5	0,3
	abc	b	a	ab	a	ab	bc	a	c	ab	bc	ab	c	a
kropvulling (1=hol,9=gevuld)	Gemiddelde	4,0	5,2	4,8	5,5	5,5	4,4	5,6	3,6	5,5	4,3	4,8	3,8	5,7
	Sd	0,0	0,4	0,3	0,6	0,5	1,1	0,5	0,5	0,8	0,5	0,3	0,3	0,3
	abc	b	a	ab	a	a	ab	a	b	a	bc	ab	c	a
bladkrul (1=grof, 9=fijn)	Gemiddelde	2,0	5,0	7,0	8,0									
	Sd	0,0	0,0	0,0	0,0									
	abc	c	bc	ab	a									
gewicht (g)	Gemiddelde	311	287	430	413	444	278	307	323	328	169	177	168	168
	Sd	35	45	68	41	54	27	32	27	38	20	13	12	19
	abc	b	b	a	a	a	c	b	b	b	a	a	a	a
snijvlak (mm)	Gemiddelde	23	17	19	19	21	20	22	25	22	12	16	12	14
	Sd	1	1	2	2	2	1	2	2	2	1	1	1	2
	abc	a	c	b	b	b	c	b	a	b	c	a	c	b
krophoogte (mm)	Gemiddelde	121	192	279	236	214	164	170	144	173	158	186	184	162
	Sd	11	14	29	7	12	12	9	10	15	18	11	12	28
	abc	c	bc	a	b	a	b	b	c	b	b	a	a	b
pitlengte (mm)	Gemiddelde	37	48	99	86	63	40	41	57	38	30	37	23	23
	Sd	4	8	14	11	10	4	4	5	4	4	3	2	1
	abc	b	b	a	a	a	b	b	a	b	b	a	c	c

5.1.2.1. Lollo rossa lente

Br2034 (Gautier Semences) is een rood multileaf-type met een gekarteld blad. Het ras is niet heel groeikrachtig (311 g/stuk). Br2034 had een diepere inkleuring dan Br2062.

Br2062 (Gautier Semences) is een rood multileaf-type met een gekarteld blad. Dit ras had een laag oogstgewicht van 287 g/stuk. Br2062 was sterker tegen smet dan Br2034.

Anselo (Gautier Semences) is een groeikrachtige lollo rossa die een hoog oogstgewicht van 430 g/stuk behaalde. Dit ras scoorde het slechtst op rand. Anselo heeft een bruinrode kleur.

Satine (Rijk Zwaan) behaalde een hoog gewicht (413 g/stuk). Satine scoorde middelmatig op rand. De uniformiteit van dit wijnrode type was echter slecht.

5.1.2.2. Rode eik lente

Camarde (Gautier Semences) behaalde in de lenteproef van rode eikenbladsla het hoogste gewicht (444 g), zonder last te hebben van rand. De kleur was echter vrij bleek en ondiep, waardoor dit ras niet voldoet. De broek was graterig en de pit redelijk lang (63 mm).

Romaï (Rijk Zwaan) had het laagste gewicht in deze proef. Het voldoet hierdoor niet voor de late lente.

Rouxai (Rijk Zwaan) scoorde in deze proef beter dan Romaï. Rouxai had een hoger gewicht en vertoonde de beste kropsluiting en -vulling. In de late lente raden we Rouxai aan boven Romaï.

Xem (Rijk Zwaan Semences) was in deze lenteteelt de enige rode eikenbladsla die last had van rand. Xem heeft ook een redelijk lange pit (57 mm). De pit is ook hard.

Ysarde (Gautier Semences) behaalde in deze proef een vergelijkbaar gewicht als Xem, net als Xem had het ook een iets hardere pit. De kleur was bleek. Ysarde heeft wel een kleine pit (38 mm).

5.1.2.3. Rode eik herfst

De rode eikenbladsla werd in de herfst tamelijk licht geoogst op 2 december 2020 (71 dagen na zaai) omdat de proef samen met een andere proef moest worden geoogst. Na de oogst hebben we van elk ras, een paar kroppen twee weken langer op de goten gelaten. Op 15 december 2020 werden deze alsnog gewogen en beoordeeld op rand. Deze herfstproef werd belicht met 55 $\mu\text{mol}/\text{m}^2 \cdot \text{s}$ SON-T-licht.

Ozwald (Rijk Zwaan) heeft een mooie kropsluiting. Dit ras vormt een lage krop met een korte pit. Het ras heeft een puntige broek die heel graterig is. De uniformiteit en veldvulling zijn lager dan bij de andere rassen. Op rand scoorde Ozwald ook minder goed. Het gewicht van dit bruinegekleurde ras, lag in de laatste beoordeling op 261 g/stuk.

Saturdai (Rijk Zwaan) heeft een mooie diepe inkleuring en scoort goed op rand. Het ras heeft echter meer geel blad dan de andere rassen. De broek is puntig en de krop is weinig gevuld. Dit ras vormt een hoge krop met een korte pit. Het gewicht van dit wijn rood gekleurde ras lag in de laatste beoordeling op 242 g/stuk, het laagste van de herfstproef.

Xem (Rijk Zwaan) is een salanova-type met een hoge krop en lange pit. Het gewicht van dit roodbruine ras, lag in de laatste beoordeling op 282 g/stuk, dat is het hoogste in deze proef. Maar de hoeveelheid rand was ook hoog, met in de laatste beoordeling een score van 6.

Xodos (79-ml4486 RZ) (Rijk Zwaan) heeft een mooie inkleuring. De krop is lager dan bij Xem, met een kleinere pit. Het gewicht bij de laatste beoordeling was 266 g/stuk, het ras bleef ook heel sterk op rand, met een heel hoge score van 8,5 bij de laatste beoordeling.

6. Conclusies

Rode eikenbladsla en lollo rossa scoren gelijkaardig wanneer ze worden geteeld onder helder glas of diffuus glas. In de lente scoorde Rouxaï beter dan Romaï. Camarde is een nieuwkomer die goed scoorde, maar een bleke kleur heeft. Xodos scoorde iets lager in gewicht dan Xem, maar de kropeigenschappen waren zeer goed.

Interreg

Vlaanderen-Nederland
Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

Vlaanderen
is ondernemen

Provincie
Antwerpen

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

provincie limburg
gesubsidieerd door de Provincie Limburg

Flanders
State of the Art